

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA 2022/71.1

12. oktober 2022

Asii Chemnitz Narup

Neqinik eqqussinermi akitsuutit peerneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqassasut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit, neqinut akitsuutit peerneqarnissaat siunnersuutigaa.

Aningaasanut inatsisip 27. septembarimi oqallisigineqarnerani Inuit Ataqatigiit erseqqissarpaat ilaqutariinni, inuiaqatigiinni nunarsuarmilu aningaasaqarneq maannakut nalorninarloq. Tamakku tamarmik Ruslandip Ukrainimut sakkutuulersorneranik aamma sorsunnerup kinguneranik inuussutissat nukissiuutillu akiisa qaffarujussuarnerannik pissuteqarput.

Nioqqutissat ullinnarni atornerartartut akiisa qaffannerat aamma nunatsinni malugineqarsinnaavoq.

Naalakkersuisut qujanartumik akit qaffakkiartornerat pakkersimaarniarlugu qaammat ataaseq qaangiuttoq iliuuseqarput.

Ukrainemi sorsunneq qanoq sivilisutigissanersoq kialluunniit siumut oqaatigisinnaangilaa. Ilimanarluinnarpoq piffissaq sakkutuulersorfik, silaannaap pissusaata allanngoriartornera, nukissiuutitigut ajornartoornerit sivilisussasut aningaasallu naleerukkiartornerat qanoq annertutigissanersoq siumut oqaatigineqarsinnaangilaq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

KNI 2023-mi ikummatissat pillugit akinik isumaqatigiinniartussanngorpat nunarsuarmi aningaasaqarneq qanoq isikkoqassanersoq kialluunnit siumut eqqoriarsinnaanngilaa.

Pissutsit nalorninarnerat nunarsuarmilu pissutsit allanngoriartornerat eqqaamallugit aningaasaqarnitsinni mianersornissamut aningaasaqarnittalu siunissamut nalorninartumut pataajaallisarnissaa pissutissaqarput.

Inuit Ataqatigiit taamatut oqareerlutik naligiinnginnerup akiornissaa aamma inuit ilaqtariilu isertitakitsut inuuniarniarnikkut atugaannik oqilisaannissaat aalajangiusimavaat.

Naligiinnginneq ukiuni kingullerni annikilliartunngilaq. Ruslandip Ukrainemut sorsunnerata kinguneranik akit qaffakkiartorsinnaanerat ilimanartillugu neqit eqqussukkat akitsuutaasa peerneqarsinnaanerat Inuit Ataqatigiit isumaqatigiinniutigerusuppaat.

Eqqussukkat akitsuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni 1992-imeersumi kingusinerusukkullu allanngortinneqartartumi neqit eqqussukkat eqqarsaatigalugit uku taaneqarput: savaaqqat savallu, nersussuit puulukillu neqaat. Inuussutissat avataanit eqqussukkat taakku suli akitsuuteqarput.

Siunnersuuteqartup aalangiinissamut siunnersuut isumaqatigiinniutigineqartussatut nammineq oqaatigaa.

Inuit Ataqatigiit isumaqarput siunnersuutip uuma aalajangersimasup siamasissumik isumaqatigiinniutigineqarnissaa pingaartuusoq, taamaalilluta pissutsini tamarmiusuni akiitsuuseeriaaseq ataasiinnaq isummerfiginagu

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

akitsuutit akitsuutinillu aaqqissuussinerput ataatsimut isigalugu
oqallisigineqartariaqartut.

Inuit Ataqatigiit tunngaviatigut isumaqarput, akitsuutit aningaasaqarnermik politikkami sakkuussaasut naleqquttut pisariaqartullu. Imaanngitsoq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip isumaqatigiinniutigineqarnerani amigartoorutitik matusiniarluni sakkutut atugassaasq, kisiannili periusissiornermi, angusassamik toraagaqarluni isumaliutigilluakkatullu sakkutut.

Akitsuutit ilaat inooriaatsimut sunneriuteqarsinnaasutut isigineqartarput.. Akitsuutit ilaat innuttaasut peqqissusaannut ikorfartuutaapput, allat avatangiisinik pinngortitamillu illersuutaapput, akitsuutillu ilaat atorlugit mingitsutsineq annikillisinneqartussaalluni. Taamaammat inuiaqatigiinni akitsuuteqanngilluinnarnissaa isumaqarfigissallugu piviusorsiortuunngilaq.

Inuit Ataqatigiit taamatut oqareerlutik erseqqissassavaat akitsuutinik atuutilersitsinerni atorunnaarsitsinernilu tamani kikkut eqqorneqassanersut kikkunnulluunniit iluaqutaassanersut, naligiinnerulernissamik anguniagaqarneq aallaavigalugu naapertuilluartuunersut aamma nalilersorneqassasq.

Ataatsimut oqaatigalugu: akitsuutit ilaat pissusissamisoorput, allat annikinnerusumik pissusissamisoorput allallu pissusissamisuunngilluinnartlutik. Inuiaqatigiinni nunarsuarmilu aningaasaqarnermi, inuussutissanik pilersuinermi nukissiuuteqarnermilu maannakkut pissutsit aamma Nunap Karsiata 'nappassinnaasai' akitsuutinik aaqqissuussinerput tamarmiusoq pillugu oqallinnitsinni aalajangiinissatsinnilu uuttuutissaapput allat pingaaruteqartut.

Partiit allat sukumiinerusumik isumaqatiginninniarfigissallugit qilanaaraarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Isumaqatigiinniarnerni tunisassiatta nunatsinni tuniniarneqartartut akiisa appartinnissaannut periarfissat oqallisiginissaat aamma kissaatigaarput. Nammineq inuussutissaatigut akuutissanik akusaanngillat peqqinnartuullutillu. Akisuallaarujussuarpulli..

nerisassanik, nunatta pissarititaannik tunisassiat- pisinissamut kikkut tamarmik akissaqartariaqarput. Ulluinnarsiiutaasariaqarpoq. Immitsinnut pilersornerulernissamik anguniakkamut iliuusissatut pilersaarut nukinginnarsivoq.

Akitsuutininik appaanerup saniatigut inuussutissat akiisa apparnissaannut periarfissat allat suuppat, akitsuusiinnginnissaq apeqqutaavoq pingaaruteqartoq. Naalakkersuisut akit qaffakkiartornerat pakkersimaarniarlugu ungasinngitsukkut iliuusaat pitsasuuva siunissamilu atorneqarsinnaava?

Neqinut eqqussukkanut akitsuutit peerneqarnissaat pillugu Demokraatit siunnersuuteqarnerannut Inuit Ataqatigiit naggasiullugu qutsavigissavaat. Tamanna siorna aningaasanut inatsisip isumaqatigiissutigineqarneranut toqqaannartumik ingerlatitseqqiineruvoq.

Isumaqatigiissuummi immikkoortut ilaat imatut oqaasertaqarpoq - Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissummik issuaaneq.

"Kaffinut, tiinut timmissanullu eqqussuinermi akitsuutit peerneqarnissaat isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaaat. Suliniut atuisut ulluinnaannik oqilisaasssinissamut alloriarneruvoq siulleq".

Inuit Ataqatigiit tunngaviit isummallu oqaatigisagut tunngavigalugit isumaqatigiinniuteqaqqinnissami peqataassapput.